

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
Fakulta logistiky a krizového řízení

TÉMATICKÝ OKRUH

ŘÍZENÍ RIZIK A BEZPEČNOST PROSTŘEDÍ

K ODBORNÉ ROZPRAVĚ KONANÉ V RÁMCI STÁTNÍ ZÁVĚREČNÉ ZKOUŠKY
MAGISTERSKÉHO STUDIJNÍHO PROGRAMU

BEZPEČNOST SPOLEČNOSTI

Předměty okruhu

Řízení rizik
Krizové, havarijní a obranné plánování
Environmentální bezpečnost

Uherské Hradiště, 2025

1. **Terminologie managementu rizik.**
(Základní pojmy, riziko, hrozba, aktivum, základní metriky rizika, popis a význam jednotlivých fází procesu managementu rizik organizace podle ČSN ISO 31000).
2. **Identifikace rizik.**
(Význam identifikace rizik v rámci procesu managementu rizik, základní techniky pro identifikování rizik, techniky pro získávání názorů zainteresovaných stran a odborníků, analýza způsobů a důsledků poruch (FMEA), studie nebezpečí a provozuschopnosti (HAZOP)).
3. **Analýza rizik.**
(Význam analýzy rizik v rámci procesu managementu rizik, význam analýzy příčin vzniku nebezpečné události, význam analýzy vývoje scénářů nebezpečí, možné způsoby vyjádření pravděpodobnosti a následků realizace scénáře nebezpečí).
4. **Analýza stromu poruchových stavů (FTA).**
(Charakteristika metody, její aplikační potenciál, postup provedení kvalitativní a kvantitativní analýzy stromu poruchových stavů).
5. **Analýza stromu událostí (ETA).**
(Charakteristika metody, její aplikační potenciál, postup provedení kvalitativní a kvantitativní analýzy stromu událostí).
6. **Hodnocení rizik.**
(Význam hodnocení rizik v rámci procesu managementu rizik, základní principy hodnocení akceptovatelnosti rizika, tolerovatelné riziko a důvody jeho přijetí, princip ALARP, využití analýzy nákladů a přínosů (CBA) při hodnocení rizik).
7. **Postupy, zásady a způsoby ošetřování rizik.**
(Význam ošetřování rizik v rámci procesu managementu rizik, redukce rizika, transfer rizika, retence rizika, diverzifikace, vyhnutí se riziku).
8. **Metriky rizika.**
(Metriky individuálního a skupinového rizika, metriky bezpečnostní výkonnosti, význam metrik rizika při posuzování rizik).
9. **Posuzování rizik přírodních pohrom.**
(Charakteristika nejvýznamnějších naturogenních hrozeb, možnosti odhadu pravděpodobnosti výskytu a následků přírodních pohrom).
10. **Posuzování rizik v rámci prevence závažných havárií.**
(Posuzování rizik při zajišťování bezpečnosti provozu jaderných zařízení, deterministické hodnocení bezpečnosti, pravděpodobnostní hodnocení bezpečnosti, posuzování rizik při zajišťování bezpečnosti provozu objektů zařazených do skupiny A nebo skupiny B podle zákona o prevenci závažných havárií).
11. **Plánování v systému krizového řízení, dokumentace krizového plánování.**
(Normy a právní rámec krizového a havarijního plánování (KaHP), základní pojmy, ústřední orgány státu, jejich úloha a postavení v KaHP, KaHP v dokumentech orgánů státní správy a samosprávy, krizový plán, havarijní plán a jeho členění, metodika a způsob zpracování).
12. **Plány krizové připravenosti.**
(Právní rámec, druhy plánů krizové připravenosti, plán krizové připravenosti a plán krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury, základní části těchto plánů, zásady a metodika jejich zpracování, obsah a význam plánu krizové připravenosti určeného vzdělávacího zařízení).
13. **Územní plánování, plánování obnovy území.**
(Územní plánování a stavební řád, náležitosti a způsob zpracování, dokumentace staveb, dokumentace požární bezpečnosti staveb, požadavky ochrany obyvatelstva v územním plánování, zásady plánování obnovy území).
14. **Státní pomoc při obnově území.**
(Právní rámec, majetek sloužící k zabezpečení základních funkcí v území, zásady poskytnutí státní pomoci, programy pro obnovu majetku, náležitosti žádosti o poskytnutí státní pomoci na obnovu majetku).

- 15. Typové plány pro řešení krizových situací a pandemický plán.**
(Právní rámec, základní pojem – typový plán a pandemický plán, význam typových plánů, druhy typových plánů a zodpovědnost za jejich zpracování, základní části těchto plánů, pandemický plán a jeho význam).
- 16. Environmentální bezpečnost.**
(Základní terminologie, etické právní aspekty environmentální bezpečnosti, prevence a řízení environmentálních rizik).
- 17. Znečištění a ochrana ovzduší a vod.**
(Zdroje znečištění ovzduší a vod a charakteristiky jejich dopadů na zdraví člověka i životní prostředí (např. skleníkový efekt, ozónová díra, změna klimatu, eutrofizace), odpadové hospodářství).
- 18. Působení biotických činitelů z hlediska zdravotních rizik.**
(Patogenní mikroorganismy, epidemie, krizové situace a jejich mitigace).
- 19. Praktické aspekty bezpečnosti společnosti.**
(Bezpečnost půdního fondu, bezpečnost staveb, havárie způsobené chemickými látkami, dominoefekt).
- 20. Ohrožení a ochrana životního prostředí a biodiverzity.**
(Strategie ochrany a obnovy ekosystémů, prevence a řízení environmentálních rizik, termální a světelné a hlukové znečištění, rizika spojené s přírodními katastrofami).

Literatura

1. ČSN ISO 31000 (010351) *A Management rizik - Směrnice*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2018.
2. ČSN EN IEC 31010 ed. 2 (010352) *Management rizik – Techniky posuzování rizik*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2020.
3. ČSN EN IEC 60812 ed. 2 (010675) *A Analýza způsobů a důsledků poruch (FMEA a FMECA)*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2019.
4. ČSN EN 61025 (010676) *A Analýza stromu poruchových stavů (FTA)*. Praha: Český normalizační institut, 2007.
5. ČSN EN 61882 (010693) *A Studie nebezpečí a provozuschopnosti (studie HAZOP) – Pokyn k použití*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2016.
6. ČSN EN 62502 (010676) *A Techniky analýzy spolehlivosti - Analýza stromu událostí (ETA)*. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2011.
7. HÁK, Tomáš; Alena OULEHLOVÁ a Svatava JANOUŠKOVÁ. *Environmentální bezpečnost*. Praha: Ekopress, 2015. ISBN 978-80-87865-19-4.
8. HOUGH, Peter. *Environmental Security: an Introduction*. London, 2014. ISBN 978-0-415-51648-8.
9. *Krizové řízení při nevojenských krizových situacích, ochrana obyvatelstva, kritická infrastruktura: modul A; C; I*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2021. ISBN 978-80-7616-097-2.
10. MARTINOVSKÝ, Petr. *Environmentální bezpečnost v České republice*. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, Mezinárodní politologický ústav, 2016. ISBN 978-80-210-8191-8.
11. RAUSAND, Marvin a Stein HAUGEN. *Risk Assessment: Theory, Methods, and Applications. Second Edition*. Hoboken: John Wiley & Sons, 2020. ISBN 978-1-119-37723-8.
12. SIMON, Ted W. *Environmental Risk Assessment: A Toxicological Approach. Second Edition*. Boca Raton: CRC Press, 2020. ISBN 978-0-367-25097-3.
13. SMEJKAL, Vladimír a Karel RAIS. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. Čtvrté, aktualizované a rozšířené vydání. Praha: GRADA Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4644-9.
14. SMITH, Keith; Carina J. FEARNLEY; Deborah DIXON; Deanne K. BIRD a Ilan KELMAN. *Environmental Hazards: Assessing Risk and Reducing Disaster. Seventh Edition*. London: Routledge, Taylor & Francis Group, 2024. ISBN 978-0-815-36540-2.
15. *Strategický rámec Česká republika 2030*. Praha: Úřad vlády České republiky, Odbor pro udržitelný rozvoj, 2017. ISBN: 978-80-7440-181-7.
16. STŘEDOVÁ, Hana; Hana VAVROUCHOVÁ a Eva STEHNOVÁ. *Úvod do environmentální bezpečnosti a ekosystémových služeb*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2018. ISBN 978-80-7509-614-2.
17. TICHÝ, Milík. *Ovládání rizika: analýza a management*. Praha, C. H. Beck, 2006. ISBN 80-7179-415-5.
18. WOLKE, Thomas. *Risk Management*. Berlin: De Gruyter Oldenbourg, 2017. ISBN 978-3-11-044052-2.